

Groen Gent

Een kralensnoer van parken en speelnatuur

Tekst en foto's: Evelyne Fiers

In Gent zijn heel wat verrassende, natuurrijke plekjes te ontdekken die via aangename fietsroutes met elkaar verbonden zijn. Openbaar groen krijgt een ecologische invulling en ook particulieren worden via allerlei acties aangezet om zelf ecologisch te gaan tuinieren. Sinds kort wordt ook expliciet voor speelnatuur gekozen.

Het groenstructuurplan

In het groenstructuurplan wordt het beleid en de langetermijnvisie voor de gewenste ruimtelijke structuur in de stad vastgelegd. Het streven is een natuurrijk groen weefsel, verspreid over de hele stad. Het moet een netwerk vormen van bossen, natuurgebieden, parken, groenassen, bermen en tuinen. Het groenstructuurplan heeft aandacht voor landschappelijke kwaliteiten en voor de hoeveelheid, kwaliteit, verbinding en de bereikbaarheid van de groenzones. Het streven in Gent is 10m² wijkpark per inwoner, op een afstand van maximaal 400m van zijn woning. Aan de stadsrand worden, in de vier windstreken, grote groenpolen voorzien. Ze zijn minstens 100 ha groot. Een

brede, groene ring rond de stad verbindt de groenpolen. Verschillende groenassen lopen vaak langs waterlopen, vanuit het centrum van de stad naar het buitengebied. Langs

die groenassen kunnen fietsers, wandelaars, dieren en planten zich aangenaam verplaatsen. Het speelnatuurweefsel volgt dat groene weefsel. Daarbij is ook aandacht voor speelkansen die integraal waterbeheer en de waterstructuur van de stad te bieden hebben.

Een speelslinger rond Gent

Gent wil graag een speelse, kindvriendelijke stad zijn. Het wil kinderen de kans bieden om in hun directe omgeving met en in de natuur te spelen. Natuur wordt gebruikt als 'grondstof' voor een kindvriendelijke leefomgeving en het ecologisch groenbeheer (Harmonisch Park en Groenbeheer) zorgt voor een grotere belevings- en avontuurlijke speelwaarde.

Speelnatuur vindt al langer haar weg in Gent, in enkele grotere natuurrijke parken. Maar daarnaast gaat het ook om initiatieven op een school of in een buurtparkje, getrokken door enkele enthousiaste ouders of buurtbewoners. Sinds kort speelt bij de realisatie van een nieuwe groenstructuur ook speelnatuur een belangrijke rol.

In de studie 'Avontuurlijk spelen en speels bouwen' die Fris in het Landschap (Bureau voor landschapsinrichting) en ontwerpster Sigrun Lobst uitgewerkt hebben voor de stad, werden locaties getoetst aan 4 criteria om te bepalen waar speelnatuur best ontwikkeld kan worden:

- 1 sociale en ruimtelijke nood: woondichtheid;
- 2 kansen: restgebieden, onderbenutte groenzones;
- 3 bereikbaarheid: autonoom te bereiken, openbaar vervoer;
- 4 lokale dynamiek: gedragen door buurt of wijk.

Op basis hiervan werd voorgesteld om een groene speelslinger rond de stad langsheen de 19e eeuwse gordel te creëren. Die recreatieve ringstructuur moet een natuurrijke, comfortabele fiets- en wandelas

Links: Een omgevormde speelplaats.

Rechts: op de vroegere fabrieksvloer van 'de Site' worden nu groenten geteeld.

worden die verschillende parken en speelplekken als kralen aan een snoer met elkaar verbindt. De komende tijd wordt een totaalplan hiervoor uitgewerkt.

Avontuurlijke plekken enten op slimme mobiliteit

Het is van essentieel belang dat kinderen zelfstandig en op een veilige, boeiende en speelse manier speelplekken in de buurt kunnen bereiken. In Gent werd een proefproject – De Rode Loper – uitgewerkt. De Rode Loper verbindt het Groene Valleipark via een dichtbebouwde 19e eeuwse wijk met de Bougoyen-Ossemeersen, een natuurgebied aan de rand van Gent. Langs de Rode Loper zullen her en der spelprikels worden aangebracht, kunnen buurtbewoners geveltuintjes aanleggen en zullen kabels over de straat worden gespannen waarlangs klimplanten kunnen groeien; voor bomen is er in de nauwe straatjes immers amper plaats.

Begin van kleinsaf

Kinderen brengen heel veel tijd door in het kinderdagverblijf, de school of de buitenschoolse opvang. Door net die plekken om te vormen, krijgen heel veel kinderen toegang tot speelnatuur. Scholen in dichtbebouwde wijken, waar

kinderen opgroeien in huizen of appartementen zonder tuin en met weinig parken en straatgroen in de buurt, worden ondersteund bij de omvorming van hun traditionele speelplaats naar een groene en avontuurlijke speelplek (GRAS-project = Groene en Avontuurlijke Schoolspeelplaatsen). Er werd een draaiboek uitgewerkt en al vijf scholen kregen ondersteuning bij de omvorming van hun schoolspeelplaats.

Smaakmakende voorbeelden

Pierkespark

Het Pierkespark werd in 2010 gerealiseerd in het kader van het project 'Zuurstof voor de Brugse Poort', dat groen en ademruimte moest geven aan de dichtbebouwde 19e eeuwse gordel. Het is omringd door 'Bij de Vieze Gasten', een huiselijk koffiehuis met culturele werking, een Marokkaans restaurantje en de kringloopwinkel. Dankzij eetbare planten en kruiden (vijgen, noten, kiwi, braambes, bosaardbei, salie, rozemarijn, lievevrouwebedstro, absintalsem) is het een zuidelijk geïnspireerd park. Verder is er een podium voor buurtactiviteiten, een leuke moeraswaterbak en een insectenhotel.

Boerse Poort

Aan de rand van het Natuurreservaat bevindt zich de Boerse Poort, een stadstuinierproject gericht op bewoners van de Brugse Poort, omdat deze dicht bevolkte wijk amper over groene open ruimte beschikt. Het project wordt getrokken door de vzw Boerse Poort die de komende dertig jaar een stuk grond in beheer gekregen heeft van de stad Gent. Het stadstuinierproject reikt verder dan de klassieke moestuintjes: de 'tuinkamers' worden ook door groepen in gebruik genomen zoals de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, een sociale werkplaats De Sleutel, vzw Jong en bewoners uit de Brugse Poort.

De Site

Door de afbraak van enkele fabrieksgebouwen kwam in 2006 een groot terrein vrij midden in de dicht bebouwde wijk Rabot-Blaisantvest. Omdat de aanleg van de geplande duurzame woonwijk nog jaren op zich laat wachten, wordt de betonnen fabrieksvloer tijdelijk ingevuld met allerlei boeiende initiatieven: 160 gezinnen hebben er een volkstuintje, een Turkse vrouwen-groep beheert de buurtbarbecue en er is veel ruimte voor kunstige initiatieven en vrij spel...

De Prettige wildernis

De Prettige Wildernis is een natuurrijk park dat in nauw overleg met de bewoners werd ontworpen met bijzondere aandacht voor de geschiedenis van de plek, de natuurwaarde en de belevings- en gebruikswaarde. Kinderen kunnen hier naar hartenlust verdwalen in de oude ligusterlovergangen, vol verwondering genieten van de bloe-

Fietsen langs speelnatuur in Gent op 15-16 september

Nieuwsgierig geworden?

Springzaad Vlaanderen organiseert voor de tweede keer een fietstocht langs verschillende vernieuwende en inspirerende speelnatuur-initiatieven in Gent. Het programma is meer dan goedgevuld. We bezoeken locaties waar speelnatuur telkens op een andere schaal en vanuit een ander perspectief belicht wordt: participatie, ontwerp, aanlegtechniek, ruimtelijke planning enz. Enthousiaste pleitbezorgers staan klaar om deskundige uitleg te geven. 's Middags en 's avonds nemen we echter uitgebreid de tijd om gezellig (na) te praten bij een lekkere, gezonde maaltijd.

Voor wie bedoeld?

Iedereen die speelnatuur een warm hart toedraagt is welkom: professionals en andere geïnteresseerden, ontwerpers en aannemers, leerkrachten, begeleiders van kinderopvang en jeugdverenigingen, openbare besturen, jeugddiensten, mensen uit de natuur- en milieusector... Om een boeiende kruisbestuiving tussen Nederlandse en Vlaamse speelnatuur-kennis mogelijk te maken, zijn er 15 plaatsen voorzien

voor Nederlandse deelnemers en 15 voor Vlaamse deelnemers.

Kosten

Prijs € 100,-

- Inbegrepen: overnachting met ontbijt in de jeugdherberg in kamers van 2 tot 6 personen (www.vjh.be/gent.htm), maaltijden (excl. drank) op zaterdagavond en zondagmiddag, toegang tot het stadsmuseum STAM, infobundel en huurfiets
- Niet inbegrepen: drank, picknick zaterdagmiddag (zelf meebrengen)

Opgave

Wil je mee? Schrijf dan zo snel mogelijk in, vòòr 10 september, door te mailen naar info@springzaad.be. Hier is ook meer informatie beschikbaar. De groepsgrootte is beperkt tot 30 personen. Vermeld in je e-mail uit welke sector je komt en of je graag een (mannen/vrouwen)fiets wil. Geef ook je adres en telefoonnummer op. Na opgave ontvang je per e-mail een bevestiging met betalingsgegevens. Je bent pas definitief ingeschreven na ontvangst van betaling.